

Odpoveď Europolu

Zhrnutie Europol celkovo podporuje zistenia a odporúčania uvedené v audítorskej správe, ktoré prispievajú k prebiehajúcemu spoločnému legislatívnemu procesu zameranému na ďalšie posilnenie mandátu a úloh Europolu. Európsky dvor audítorov zdôrazňuje prevádzkové potreby, pokiaľ ide o výmenu informácií s partnermi mimo EÚ, s ktorými Europol spolupracuje, a so súkromnými subjektmi, ako aj o účinné a efektívne spracúvanie veľkých a zložitých súborov údajov pomocou inovatívnych nástrojov s cieľom účinne a efektívne podporiť orgány presadzovania práva členských štátov EÚ. Vplyv podpory Europolu sa posudzuje na základe kľúčových činností, napr. Spoločných akčných dní a operačných jednotiek, ktoré sú zamerané na narušenie činnosti cieľov s vysokou hodnotou zapojených do závažnej a organizovanej trestnej činnosti. Na webovom sídle Europolu možno nájsť zhrnutia najvýznamnejších operácií Európskeho strediska Europolu pre boj proti prevádzkačstvu (EMSC) vrátane výročných správ tohto strediska. Z prieskumu, ktorý v rámci auditu uskutočnil Európsky dvor audítorov, vyplýva, že v 80 % odpovedí členských štátov a partnerov mimo EÚ, s ktorými Europol spolupracuje, sa ohodnotila miera spokojnosti so strategickou a s operačnou podporou poskytovanou Europolom na 7 alebo vyššie (na stupnici od 1 do 10). Zároveň sa v 87 % odpovedí ohodnotila miera spokojnosti s informáciami poskytnutými Europolom na 7 alebo vyššie. Pre Europol to je dôkaz, že podpora poskytovaná EMSC má zjavný vplyv na úsilie vyvíjané členskými štátmi, ako aj tretími krajinami. Za neuskutočniteľné sa až na zavedené súčasné činnosti monitorovania výkonnosti považuje opätovné pridelovanie personálnych zdrojov na získavanie štatistických údajov od členských štátov a tretích krajín (napr. počet zatknutí atď.) a ich overovanie. Europol víta skutočnosť, že sa začne vykonávať program interoperability EÚ a súvisiace činnosti, ktoré prispievajú k rozšíreniu zdrojov údajov, ktoré Europol využíva pri každodennej práci.

VI Využívanie externých zdrojov údajov závisí od príslušného právneho mandátu. Pozri odpoveď Europolu na body 33, 36 a 37.

VII Europol v záujme vykonávania svojej časti programu interoperability vypracoval svoj plán interoperability EÚ. V pláne sa uvádzajú nevyhnutné činnosti Europolu vrátane harmonogramov, povinností a vzájomných závislostí so systémami EES, ETIAS, ECRIS-TCN, SIS, VIS, Eurodac, ako aj s činnosťami, ktoré nie sú konkrétne zahrnuté v pláne interoperability (napr. průmyský systém, systém EPRIS-ADEP).

IX Europol podporuje členské štáty podľa konkrétnych potrieb v závislosti od prípadu a pomocou dostupných nástrojov a zdrojov. Europol vyzdvihuje vysokú mieru spokojnosti medzi členskými štátmi a partnermi mimo EÚ s podporou poskytovanou Europolom, čo dokazuje, že Europol si plní svoje poslanie podporovať členské štáty pri predchádzaní závažnej a organizovanej trestnej činnosti a boji proti nej.

X Europol prijíma všetky odporúčania.

25 Europol chce zdôrazniť, že cieľom činnosti agentúry je takisto zaistiť, aby členské štáty mali k dispozícii úplný súbor príslušných údajov.

28 Úloha Europolu ako informačného centra EÚ o trestnej činnosti naznačuje, že Europol poskytuje platformu na výmenu informácií, do ktorej je Europol zapojený pri strategických a operačných analýzach, ako aj požadovanú podporu na úrovni EÚ, keď sa súčasne uskutočňujú dvojstranné aj viacstranné výmeny informácií medzi členskými štátmi a tretími stranami. Počet dvojstranných správ vymenených prostredníctvom aplikácie SIENA neovplyvňuje kvalitatívnu a kvantitatívnu povahu informácií vymenených s Europolom.

33 Europol úzko spolupracuje s Interpolom a má už priamy prístup k systému SIS II a nepriamy prístup k systému Eurodac a k záznamom o cestujúcich (PNR)/vopred poskytovaným informáciám o cestujúcich (API). Europol v súčasnosti pracuje na získaní prístupu k vízovému informačnému systému (VIS). Využívanie ďalších externých príslušných databáz, ako je systém vstup/výstup, sa zrealizuje v kontexte programu interoperability EÚ, v ktorej Europol zohráva významnú úlohu. Navyše by zákonodarca mohol zvážiť prístup k průmskému systému.

36 Systém Eurodac bol zriadený na podporu postupu podávania žiadostí o azyl, ktorý sa vykonáva na vnútroštátnej úrovni. Okrem toho je podľa článku 21 nariadenia Eurodac v systéme Eurodac možné vyhľadávať „v prípade, že porovnania s údajmi o odtlačkoch prstov uchovávanými v systémoch spracovania informácií, ktoré sú technicky a právne dostupné Europolu, nevedli k zisteniu totožnosti osoby, ktorej sa údaje týkajú“.

Podľa článku 10 smernice o PNR „Europol môže takúto žiadosť predložiť, ak je to nevyhnutne potrebné na podporu a posilnenie opatrení členských štátov, ktorými sa má predísť konkrétnemu teroristickému trestnému činu alebo závažnej trestnej činnosti a ich odhaľovanie alebo vyšetrovanie, pokiaľ tento trestný čin alebo trestná činnosť patrí do oblasti právomoci Europolu...“. Europol musí dodržať kritérium „nevyhnutne potrebné“, čím sa teda neumožňujú pravidelné alebo systematické kontroly náhodných vzoriek.

37 Európsky dozorný úradník pre ochranu údajov (EDPS) v marci 2021 vypracoval stanovisko k predchádzajúcej konzultácii podľa príslušných ustanovení článku 39 nariadenia o Europole. Keďže systém VIS je administratívnou databázou, Europol si pred získaním prístupu do tohto systému bude musieť zriadiť centrálny prístupový bod a uplatniť všetky požiadavky, ktoré EDPS uviedol. Získanie prístupu k systému VIS predstavuje v roku 2021 pre Europol prioritu.

40 Vďaka zavedeniu systému QUEST môžu pracovníci v oblasti presadzovania práva jednotlivých členských štátov pomocou vlastných vnútroštátnych informačných systémov vyhľadávať údaje Europolu a získať k nim prístup. V rámci iniciatívy QUEST+ sa pracuje sa na ďalšom rozvoji, aby sa členským štátom umožnilo vyhľadávať údaje v analytických projektoch na základe pozitívnej/negatívnej lustrácie.

41 V súčasnosti sa uvažuje o zmene ustanovení nariadenia o Europole v súvislosti s prístupom členských štátov na účely spoločnej analýzy s Europolom.

45 Europol zdôrazňuje, že na to, aby Frontex mohol prijímať osobné údaje, sa vyžaduje splnenie implementačných krokov zo strany agentúry Frontex.

48 Pokiaľ ide o využívanie inovatívnych možností IT, Europol sa riadi ustanoveniami článku 39 nariadenia o Europole, ktorými sa vyžaduje predchádzajúca konzultácia s EDPS. Zákonnodarca by v rámci v súčasnosti prebiehajúceho preskúmania zmien nariadenia o Europole mohol zvážiť mechanizmus, ktorý slúži v záujme operačnej pružnosti a zároveň ochrany údajov. Nedávny príklad, ktorý sa týka zamýšľaného vývoja a využívania súboru nástrojov strojového učenia (umelá inteligencia) na účely významnej operačnej jednotky v Europole, preukazuje, že súčasný proces podľa článku 39 nariadenia o Europole doteraz trval osem mesiacov od úplného začiatku (a stále prebieha). Je nepravdepodobné, že sa takýmito harmonogramami poskytnú účinná reakcia na hrozby vyplývajúce z organizovanej trestnej činnosti vrátane počítačovej kriminality a terorizmu.

52 1) Europol okrem toho poskytuje podporu členským štátom prostredníctvom sekundárnej bezpečnostnej kontroly v problémových migračných oblastiach. Navyše prípady, v ktorých Europol poskytuje podporu, sú zamerané na tzv. sekundárne pohyby v rámci EÚ s cieľom narušiť činnosť zločineckých sietí sprostredkujúcich nelegálnu migráciu.

54 Využívanie inovatívnych nástrojov, ako je umelá inteligencia, na monitorovanie výkonnosti citlivých operačných činností by si podľa článku 39 nariadenia o Europole vyžadovalo predchádzajúcu konzultáciu s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov. Bez ohľadu na to Europol nemôže zo svojho ročného rozpočtu a z príslušného plánu pracovných miest investovať značné množstvo finančných a ľudských zdrojov do mechanizmov podávania správ. Za neuskutočniteľné sa až na zavedené súčasné činnosti monitorovania výkonnosti považuje opätovné pridelenie personálnych zdrojov na manuálne získavanie štatistických údajov od členských štátov a tretích krajín (napr. počet zatknutí atď.) a ich overovanie. Navyše je nepravdepodobné, že by investícia zdrojov do takýchto mechanizmov podávania správ viedla k spoľahlivým a kvalitným údajom, pričom sa odkazuje na pripomienku Európskeho dvora audítorov v bode 57 v súvislosti s pokusmi, ktoré uskutočnil Eurostat.

55 Europol v roku 2019 vypracoval 9 426 operačných správ a 313 strategických a tematických správ, pričom viac ako polovica (t. j. 5 322) operačných správ sa týkala závažnej a organizovanej trestnej činnosti. Získavanie údajov o plynúcich výsledkoch v členských štátoch a ich monitorovanie by si vyžadovalo značné investície do zdrojov a zmenu zamerania priorit, a to tak na strane Europolu, ako aj členských štátov. Úlohou Europolu je podporovať členské štáty a ich spokojnosť s produktami a so službami, ktoré Europol poskytuje, sa jednoznačne preukázala.

56 Pozri odpoveď na bod 54.

58 Pozri odpoveď na bod 54.

60 Europol spravuje EMPACT (Európsku multidisciplinárnu platformu proti hrozbám trestnej činnosti) a súvisiace operatívne akčné plány.

62 Europol takisto získaval údaje o niekoľkých prípadoch s prioritou týkajúcich sa podvodov v oblasti dokladov a o prípadoch s prioritou, pri ktorých sa analyzovali finančné údaje.

Úspešnosť ukazovateľov výkonnosti, pokiaľ ide o podvody v oblasti dokladov a pranie špinavých peňazí, bude závisieť od súvisiacich činností, ktoré sa vykonávajú na vnútroštátnej úrovni.

Europol zdôrazňuje, že jednotka EÚ pre nahlasovanie internetového obsahu (EU IRU) prekročila v rovnakých rokoch svoje ciele, pokiaľ ide o teroristický obsah online (úloha s prioritou EU IRU), a to aj napriek tomu, že v rámci dostupných zdrojov riešila ďalšie úlohy (napr. reakcia EÚ na krízu, nariadenie o teroristickom obsahu online). Cieľ nebol splnený o ekvivalent približne 1 % celkového online obsahu, ktorý EU IRA posudzovala.

65 V záujme efektívneho využívania zdrojov a vzhľadom na množstvo prípadov a dostupných zdrojov sa úplne nezdokumentovali všetky kroky (ktoré vedú k rozhodnutiu, či sa prípadu priradí prioritou). Dôkladne sa posudzujú ciele s vysokou hodnotou a príslušné operačné jednotky. V dôsledku zásady vlastníctva údajov stanovenej v článku 19 nariadenia o Euroполе sa operačné údaje nemohli sprístupniť Európskemu dvoru audítorov.

66 Europol zdôrazňuje, že v príslušnom období sa zdroje na riešenie prípadov, ktoré má Europol k dispozícii, nezmenili.

69 Pokiaľ ide o Centrum pre presadzovanie práva v juhovýchodnej Európe (SELEC), treba poznamenať, že štyri členské krajiny tohto centra sú členskými štátmi EÚ, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Euroполу, pričom zvyšných sedem členských krajín tohto centra je partnerom, s ktorými Europol spolupracuje, vrátane zastúpení styčných úradov (okrem Bosny a Hercegoviny) ako tretích strán v Euroполе. Všetci členovia centra SELEC sú už teda priamou súčasťou rámca spolupráce Euroполу. To isté platí aj pre všetkých 12 členských krajín Dohovoru o policajnej spolupráci v juhovýchodnej Európe. Europol má navyše priamy prístup k sieti BALTCOM prostredníctvom pobaltských členských štátov EÚ.

70 Začiatok rokovaní o týchto pracovných dohodách prebieha v súlade s vonkajšou stratégiou na roky 2021 – 2024 schválenou správnu radou Euroполу v júni 2020.

Odporúčanie 1 Europol prijíma odporúčanie.

Odporúčanie 2 Europol prijíma odporúčanie.

79 Pozri odpoveď na bod 54.

80 Pozri odpoveď na bod 62.

Odporúčanie 3 Europol prijíma odporúčanie.

Odporúčanie 3 a) Keďže podľa právnych predpisov nie sú členské štáty a partneri mimo EÚ povinní poskytovať príslušné informácie, Europol ich bude na to nabádať.

Odporúčanie 3 b) Úspešné stanovenie požadovaných ukazovateľov bude závisieť od dosiahnutia stavu uvedeného v odpovedi na bod 62.

81 Pozri odpoveď na bod IX zhrnutia.

82 Europol uplatňuje štruktúrovaný prístup v súvislosti so svojimi vonkajšími vzťahmi na základe vonkajšej stratégie Europolu, ktorú schvaľuje správna rada Europolu. Europol predstavuje najväčšiu platformu spolupráce na boj proti trestnej činnosti na úrovni EÚ. Príkladom je, že členské krajiny centra SELEC sú súčasťou rámca spolupráce Europolu (pozri odpoveď na bod 69).

Odporúčanie 4 Europol prijíma odporúčanie.

Odporúčanie 4 b) Zaznamenávanie všetkých rozhodnutí a vedenie záznamov o určovaní skóre pre všetky prípady nemusí byť vzhľadom na zdroje uskutočniteľné. Europol uplatňuje jednotný proces určovania priority, najmä pokiaľ ide o ciele s vysokou hodnotou a operačné jednotky.